

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Тетяна Троценко, Дмитро Троценко

**Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький
державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
м. Переяслав, Україна**

На сьогодні, виникла необхідність у якісно новій підготовці фахівців, яка дозволяє поєднувати фундаментальність професійних знань з інноваційністю мислення й практичним підходом для вирішення конкретних освітніх проблем. У зв'язку з цим, виникає потреба всебічного аналізу та моделювання освітнього процесу підготовки студентської молоді; комплексного розгляду компетентісного підходу щодо професійного розвитку випускників та обґрунтування педагогічних умов удосконалення професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури.

Питання компетентісного підходу у сучасній освіті розкрито у роботах І. Іваній [1], О. Пометун [3], та ін.. Значну роль у вирішенні завдань дослідження відіграють наукові розвідки щодо формування фахових та професійної компетентності таких науковців як: О. Савченко[4]; Р. Тимченко [6], І. Шаповалова [7] та ін.

Вивчаючи Закон України «Про вищу освіту», з'ясовано, що освітня програма є системою освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності та включає в себе перелік навчальних дисциплін, кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС), а також компетентності, якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Аналізуючи зміст освітніх програм, можна вважати, що майбутні вчителі з фізичного виховання повинні мати знання, сформовані під час навчання, вміння розв'язувати складні спеціалізовані задачі з організації освітнього процесу, зумовлені закономірностями і особливостями сучасної теорії та

методики навчання (за предметною спеціальністю фізична культура). Повний зміст компетентностей майбутніх вчителів з фізичної культури подано в освітній програмі ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди» де перелічено типові види їхньої професійної діяльності [2].

Специфіка професійної діяльності вчителя фізичної культури, яка потребує вміння застосовувати знання на практиці, професійної компетентності та високої відповідальності, визначає особливу важливість формування професійних знань, умінь та навичок, а також певних професійно значущих особистісних якостей у процесі навчання майбутніх педагогів.

Системне проектування професійної підготовки у ЗВО спеціальності «фізична культура» потребує перегляду, оновлення та корекції структури, способів і методів педагогічного впливу з урахуванням результатів поточного та завершального контролю, всебічного оцінювання результативності навчання.

Як свідчить аналіз літературних джерел та освітня практика, провідними формами навчальної діяльності, що спрямовані на формування професійно-педагогічної компетентності та розвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури є такі: теоретичні та практичні навчальні заняття зі спортивно-спеціалізованих і психологічних і педагогічних дисциплін; педагогічні й організаційні педагогічні практики; участь студентів у науково-дослідницькій роботі; підготовка курсових, дипломних і магістерських робіт.

У процесі проектування професійної підготовки вчителя фізичного виховання доцільно використовувати такі базові форми діяльності: навчальна діяльність академічного типу (лекції, семінарські та практичні заняття); квазіпрофесійна діяльність – це відтворення в навчальних аудиторіях умов і динаміки реальної діяльності, педагогічних ситуацій, стосунків і функціональних обов'язків вчителя, наприклад, через ділові ігри та моделювання професійної діяльності та навчально-професійна діяльність (проходження практики).

Формування професійної компетентності студентів як вагової складової педагогічної майстерності, має здійснюватися шляхом коректної реалізації

педагогічних підходів і методичних заходів, зокрема: зміна ролі викладача від трансляції знань і способів діяльності до проектування індивідуального особистісного розвитку кожного студента; упровадження інноваційних методів стимулювання навчальної діяльності за допомогою дії, обміну досвідом, вивчення досвіду, постановки і творчого вирішення проблем; застосування методів навчання, що сприяють формуванню всіх складових професійної компетентності учнів залежно від їхніх особистих схильностей; орієнтація студентів на нескінченну різноманітність професійних і життєвих ситуацій, забезпечення міцного взаємозв'язку освітніх цілей із безпосередніми завданнями вчителя фізичного виховання; застосування альтернативних оцінних процедур, адекватних особливостям одержаного студентами досвіду – сукупності компетентностей, що враховують індивідуальні особливості їхнього розвитку [5].

Висновок. Таким чином, стратегічними пріоритетами розвитку вищої освіти є впровадження різних форм навчання та професійного розвитку майбутніх фахівців на засадах компетентнісного підходу, що спрямовує освітній процес на формування й розвиток базових і фахових компетентностей. Адже навчання у закладах вищої освіти є важливим періодом з точки зору формування особистості майбутнього фахівця, його всебічного розвитку.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Іваній І. Компетентнісний підхід до професійної підготовки вчителя фізичної культури. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я в сучасному суспільстві*: зб. наук. пр. Східноєвропейського нац. університету ім. Лесі Українки. Луцьк. 2013. № 1 (21). С. 43-47.

2. Освітня програма «Фізичне виховання» Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 «Середня освіта (фізична культура)»; галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка». Переяслав-Хмельницький, 2018. 27 с.

3. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентісного підходу в досвіді зарубіжних країн. *Компетентісний підхід у сучасній освіті* : світовий досвід та українські перспективи : [б-ка з освітньої політики] ; під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К.І.С. 2004. С. 15-24.

4. Савченко О. Я. Уміння вчитися як ключова компетентність загальної середньої освіти. *Компетентісний підхід у сучасній освіті*: світовий досвід та українські перспективи: [б-ка з освітньої політики] ; під заг. ред. О. В. Овчарук. К. : К.І.С., 2004. С. 34-36.

5. Степаненко Н. І. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах : дис... докт. пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2017. 629 с.

6. Тимченко Р. В. Формування фахових компетентностей майбутніх магістрів з фінансів і кредиту у процесі вивчення економічних дисциплін : дис.... канд. пед. наук : 13.00.04. Переяслав-Хмельницький, 2018. 253 с.

7. Шаповалова І. Формування фахової компетентності майбутніх учителів фізичної культури в контексті підготовки до професійного самовдосконалення. *Педагогічний дискурс*. 2014. Вип. 17. С. 204-208.